

Оке ГОЛЬМБЕРГ

Туре Свентон,
**ПРИВАТНИЙ
ДЕТЕКТИВ**

ТЕРНОПІЛЬ
НАВЧАЛЬНА КНИГА – БОГДАН

ББК 84 (4Шве)
444

Переклала зі шведської *Галина Кирпа*

Перекладено за виданням:
Åke Holmberg. Ture Sventon privatdetektiv.
Raben & Sjögren Bokförlag,
Norstedts Förlagsgrupp AB, 2008.
ISBN: 978-91-29-66098-2

Ілюстрації *Яни Гавриш*

Книжку видано за підтримки
Шведської Ради з питань культури
KULTURRÅDET
та Посольства Швеції в Україні.

Оке Гольмберг
Г63 Туре Свентон, приватний детектив. —
Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010. — 136 с.
ISBN 978-966-10-1132-7

Гадаєте, шведські детективи тільки те й роблять, що розгадують кросворди, наминають солодкі булочки та п'ють каву? Чи, як Шерлок Голмс в Англії, цілий день курять сигари? Звісно, буває й так. Але часом їм доводиться сідати на летючий килим і ловити небезпечних злочинців у далекому містечку, яке не кожен знайде на карті. Саме таким виявився Туре Свентон — найзатятіший і найкмітливіший з усіх приватних детективів Швеції.

Оке Гольмберг (1907–1991) написав про Туре Свентона дев'ять книжок, що стали класикою шведської літератури. Головний герой потрапляє в дивовижні пригоди де завгодно: у пустелі, Лондоні, Парижі, Стокгольмі, у будинку з привидами... В одному не сумнівайтесь — з Туре Свентоном завжди цікаво, надійно й весело!

ББК 84 (4Шве)

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

© Åke Holmberg, 1948
© Галина Кирпа, переклад, 2010

Вулиця Дротнінггтан, цебто Королеви, у Стокгольмі — довга й вузька і міститься, можна сказати, в центрі міста. Там весь час поживалений рух і дуже людно. Певна річ, тут зручно мати свою контору. І зрозуміло, що приватному детективові цілком доречно було мати її на цій вулиці. Для того,

щоб завжди перебувати у вирі всіх подій. Якби хтось цього погожого літнього дня прогулювався по Дротнінгтан, то, очевидно, не здивувався б, коли б на дверях одного з будинків виявив табличку з таким написом:

То був невеличкий чоловік, той Свентон, невеличкий і худий, але з гострим профілем. І зараз він сидів за письмовим столом, занепокоєно й замислено погладжуючи свою чорну лопатисту бороду. Через великий і тонкий ніс у профіль Свентон скидався на яструба (якщо можна собі уявити яструба з лопатистою бородою). Вигляд він мав геть невеселий.

Свентон був і проникливий, і хоробрий, а ще залюбки брався за найнебезпечніші завдання. Був він, либонь, найтямущіший приватний детектив на цілу країну. Та прикро було те, що до нього ніхто ніколи не звертався ні з яким дорученням. Коли дзвонили в двері, то майже завжди виявлялося, що

хтось прийшов продавати шнурівки до черевиків; чомусь ніколи не з'являвся той, хто волів би, щоб Свентон вистежив якусь підозрілу особу чи знайшов коштовне перлове намисто, що зникло минулої п'ятниці. І тому нікому й на гадку не спадало, який він тямущий. Про те знав лише він сам.

Усі люди мають певні невеличкі дивацтва, а у Свентона їх було два. По-перше, він не вмів сказати *Стуре Свенсон*, як, власне, звався. В нього радше виходило *Туре Свентон*, і через те він вчасно змінив своє ім'я, тож нині він насправді звався Туре Свентон. Окрім того, він не вимовляв слова *сайка* — виходило *шайка*. А коли казав *пістолет*, у нього виходило *піштолет*. Нема потреби пояснювати: Свентон говорив трохи нерозбірливо.

По-друге, все-таки було дивно, що він завжди мав вигляд дуже зайнятої людини, хоч весь час тільки й бив байдики. Коли в його контору випадково навідувався якийсь відвідувач, то в нього складалося враження, що Свентон завалений небезпечними дорученнями. Безугаву дзвонив телефон, і Свентон, скажімо, відповідав: “Алло! Так, чудово! Але не забудьте: піштолі застосовуйте в крайньому разі. Пам'ятайте це, хлопці!” Або ж той відвідувач міг на свій подив почути, що Свентон “стежив за ним до Ріо-де-Жанейро... за сприяння бразилійської поліції. На все добре”. То здавалося дуже дивним, але ж ізвідки б той відвідувач міг знати, що по

телефону говорила всього на-всього панна Янсон, його секретарка, яка телефонувала з суміжної кімнати. Вона отримала тверду вказівку дзвонити по телефону, як тільки до Свентона часом хтось навідається.

Контора була на дві кімнати, отже в суміжній сиділа панна Янсон. То була вже літня, сива, дуже віддана Свентонові дама в окулярах. Та зараз у неї була спішна справа. Вона плела сестрі на іменини кухонні шматинки-прихватинки, тож як задзеленчав телефон, трохи насторожилась. Телефонував зі своєї кімнати її шеф, приватний детектив Т. Свентон.

тив Т. Свентон.

— Це я, панно Янсон, — сказав він, — може б, нам усе-таки з'їсти по шайці? Зателефонуйте, будь ласка, в “Розу” й замовте дві шайки.

Туре Свентон не знав нічого смачнішого за сайки. Коли йому було радісно, він з'їдав сайку, щоб

розважитися, коли ж було сумно, він залюбки з'їдав сайку, щоб піднятися духом. А кондитерська “Роза” була єдиним місцем у цілому місті, де можна було брати сайки упродовж року.

— З кремом? — спитала панна Янсон.

— Звичайно! І щоб крему було багато. Ми їх давно вже беремо в борг.

Невдовзі з “Рози” принесли сайки, і були вони просто дивовижні — великі, до міри припечені та з великою кількістю вершкового крему, що виглядав із усіх шпарок. Саме така сайка й потрібна людині, в якої на серці шкребує миші.

Приватний детектив Туре Свентон зняв із себе лопатисту бороду, засунув її в шухляду письмового столу й заходився їсти.

— Я знаю, що кажу, — провадив далі Свентон. — Ми, детективи, дуже часто помічаємо черевики, що виглядають з-під штор. Тут немає нічого незвичного, ми охочіше використовуємо сучасні речі.

Свентон вийняв із кишені свій великий пістолет. Обидві старенькі панни сахнулися.

— Нема чого боятися, — сказав Свентон.

— Заспокойся, люба, — мовила панна Фредріка й погладила свою сестру по руці, — нема чого боятися.

— Я лиш хотів показати паннам, який на вигляд сучасний пістолет, — сказав Свентон, засовуючи свою службову зброю до кишені. — Такими пістолетами послуговуються частіше, ніж усією цією колекцією разом.

— Та все-таки, пане Свентоне, нам треба показати вам наш пістолет кіннотника, — сказала панна Сігрід. — Вона зняла зі стіни велику розкішну річ — пістолет кіннотника часів тридцятирічної війни з перламутровою оздобою на кольбі. — Наш

предок Фредрік Фредріксон свого часу брав участь у битві під Лютценом...

— У битві під Брайтенфельдом, любя, я дуже добре це пам'ятаю, — заперечила панна Фредріка.

— У битві під Лютценом, любя. До того ж цей пістолет відіграв тоді вирішальну роль, я прекрасно це пам'ятаю, — стояла на своєму панна Сіґрід.

— Він привіз його замість трофея з битви під Брайтенфельдом, — заповзято обірвала її панна Фредріка. — Адже імперське військо було розбито, як ви, пане Свентоне, знаєте.

— Та можу собі уявити, — сказав Свентон, оглядаючи важкий пістолет кіннотника критичним оком. — З такою непрактичною зброєю можна програти яку завгодно битву. Це дуже застаріла модель.

— Так, але все-таки згодьтеся, що він красивий.

— З красою далеко не доскочиш, — рішуче відрубав Свентон. — Ми ж бачили, що сталося з імперським військом, — і він стиснув пальцями свій надійний службовий пістолет, що лежав у кишені. Можливо, ним доведеться скористатися в Лінґонбоді.

Свентон помітив, що в панн Фредріксон трішки зашарілися щоки. Хіба ж він знав, що ніхто ніколи не смів заводити балачку про той пістолет кіннотника з перламутровою оздобою на кольбі! Він помі-

тив лише, що сестри погоджувалися з ним не так, як звичайно, і перш ніж перевести мову на щось інше, сказав:

— А тепер піду й з'ясую, чи Бугай і Ласка одна й та сама персона. От тільки перевдягнуся і спершу трохи причепурюсь, — він загадково усміхнувся.

— Ох! А куди ви, пане Свентоне, збираєтеся йти?

— Прямісінько в осине гніздо, — відповів Свентон, а вигляд у нього був загадковіший, ніж будь-коли.

А потім ішла детальна розповідь про всі ті неімовірні пригоди.

Люди, які читали ту статтю, тішилися й проймалися вдячністю, що Ласку та Бугая нарешті схоплено. Нікому більше не доведеться ходити вулицями і боятися зустрічі з Ласкою. “Вочевидь, Туре Свентон без перебільшення найтямущіший приватний детектив у країні”, — писалося в газеті. Досі лише він сам це знав, а тепер це знатимуть і всі інші. В другій кімнаті вже сиділо повно людей, які очікували, щоб побачитися зі Свентоном. Один хотів, щоб Свентон вистежив підозрілу особу, а другий — щоб Свентон знайшов коштовне перлове намисто, яке зникло минулого четверга. Всі вони мали до нього багато небезпечних доручень і були б вдячні, якби знаменитий приватний детектив мав час за них узятися.

Але саме тепер Свентон не мав часу. Скільки ще всього треба було перечитати в газетах! А скільки знімків передивитися! До того ж йому треба послати одну листівку своєму приятелеві Омару й переказати йому вітання від килима, а другу — тітці Гільді в Седергамен.

— Ось я! — крикнув Б'єрн і тицьнув пальцем на знімок в одній із газет. І справді — там був сфотографований Б'єрн, а також Кристина, Лісбет та Ян.

Юні помічники по черзі фотографувалися з дядьком Свентоном. То дуже цікаві знімки, їх приємно буде показати тітці Сігрід та тітці Фредріці після повернення до Лінгонбоди. Там видно знаменитого детектива, що тисне руку своїм юним поміщикам і дякує їм. Під знімком написано: *Т. Свентон дякує Б'єрнові за те, що він був ялинкою. — Дядько Свентон щиро тисне руку Кристині. — Дякую за допомогу, Лісбет, — каже той, хто переміг Ласку. — Молодець, Яне, я дякую тобі! — каже Т. Свентон.*

На іншому знімку видно Лісбет із шайкобляшанкою в руці. Під знімком напис: *Ця бляшанка, в якій детектив Свентон зберігав сайки, раптом виявилась порожньою — то було жахливе відкриття.*

А далі було фото Свентона, де він стояв у своєму матроському костюмчику, тримаючи в руці пістолет кіннотника. Під фото можна було прочитати: *“Стародавні пістолети кіннотників із перламутровими оздобами нині дуже недооцінені, — каже Туре Свентон, який вважає, що сімнадцяте сторіччя було золотою добою для виробництва зброї”.*

А ще там був знімок панни Янсон, що сиділа за письмовим столом, тримаючи біля вуха слухавку. *Секретарка детектива Свентона панна Янсон*

саме приймає важливе повідомлення, — написано під фото.

А щоб таки зручніше було гортати газети й роздивлятися знімки, Свентон та четверо його приятелів посідали на килим, який лежав розгорнений на підлозі. Річ у тім, що ніколи не виходить так добре проглядати газети, як тоді, коли сидять на килимі. “Тепер усе-таки хотілося б з’їсти шайку”, — подумав Свентон. Він чемно попросив панну Янсон за-телефонувати Розі й замовити шість шайок. З начинкою!

І ось принесли Розині сайки, і вони були просто чудові — до міри припечені й начинені вершками, що вилазили з усіх щпарок.

— Любий дядечку Свентоне, а можна трішечки політати на килимі? — попросила Лісбет.

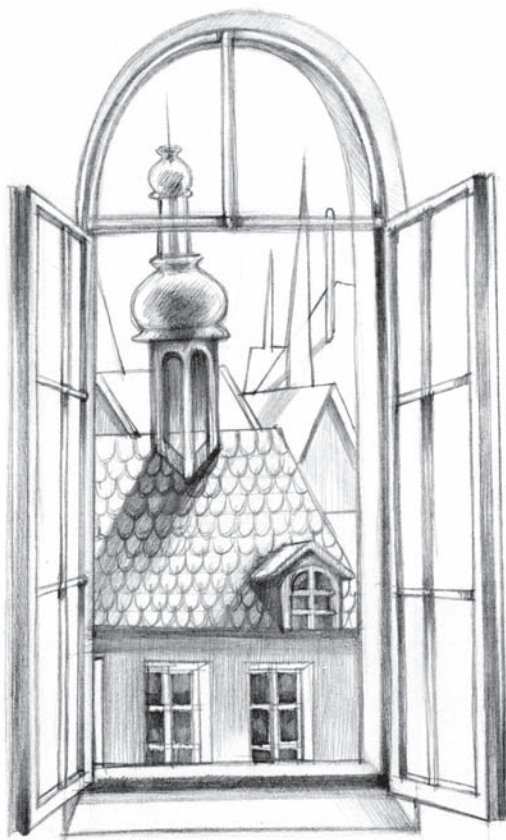
— Атож, любий дядечку Свентоне! — додав Ян.

— Ми так давно не літали на килимі, — сказала Кристина, злизуючи з великого пальця краплю вершків.

— Може, облетимо місто? — запропонував Б’єрн.

— Облетимо місто? — перепитав Свентон, що сидів, проводячи рукою по торочках, і думав про щось своє.

І тільки він промовив “облетимо місто”, килим шугнув у вікно. П’ятеро пасажирів полинули надвір, де світило ясне сонце, і кожне з них сиділо з напівз’їденою сайкою в руці.

ЗМІСТ

Туре Свентон має клопіт	7
Літній день у Лінгонбоді.....	12
Туре Свентон отримує доручення.....	26
Чужинець із килимом	35
Перший політ Туре Свентона	42
Туре Свентон купує летючий килим	46
Коли вже приїде Свентон?	54
Короткий політ над містечком Лінгонбодою	60
Свентон роздивляється срібний кубок і пістолет кіннотника	69
Свентон в осиному гнізді	76
Який же дуб?.....	83
На Іванокупайлівській горі	89
Повернення з гори	98
Свентон може покластися на свій килим.....	104
Ласка та Бугай у саду стареньких панн.....	108
Короткий небезпечний політ.....	113
Килим прибуває до Стокгольма	122
Ранок у Свентоновій конторі	129

Літературно-художнє видання

Оке Гольмберг

ТУРЕ СВЕНТОН,
ПРИВАТНИЙ ДЕТЕКТИВ

Головний редактор *Богдан Будний*
Редактор *Оляна Чередниченко*
Художник *Яна Гавриш*
Обкладинка *Володимира Басалиги*
Комп'ютерна верстка *Надії Магальяс*

Підписано до друку 28.07.2010. Формат 60x84/16. Папір офсет.
Гарнітура JournalC. Умовн. друк. арк. 7,91. Умовн. фарбо-відб. 7,91.

Видавництво "Навчальна книга – Богдан"
Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців
ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, м. Тернопіль, 46008
тел./факс (0352) 52-06-07; 52-05-48; 52-19-66
publishing@budny.te.ua, office@bohdan-books.com
www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-1132-7

9 789661 011327